

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.058/2016/4.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna

Sipőczné dr. Tánczos Rita előadó bíró

Szolnokiné dr. Csernay Krisztina bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

(ügyintéző: jogtanácsos,

Az alperes:

.....

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.240/2015/6.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 17.M.267/2013/24.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.240/2015/6. végzésével kijavított 4.Mf.680.240/2015/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A 323.470 (háromszázhuszonháromezer-négyszázhetven) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Tényállás

- [1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes 2009. május 1-jétől állt határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyban az alperessel „több munkafolyamatot ellátó ügyviteli alkalmazott” munkakörben. A munkáltató a felperest D fizetési osztály 1. fizetési fokozatába sorolta be, így havi illetménye 125.000 forint volt, mely 2011. január 1-jétől D fizetési osztály 2. fizetési fokozatába történő átsorolás miatt 133.040 forintra módosult.
- [2] Az alperes 2011. október 27-i keltezéssel új munkaköri leírást adott a felperesnek, amelyben a munkakörét „bűnügyi munkát segítő munkatársként” jelölte meg.

- [3] Az eljárás során nem volt vitatott, hogy az alperes a közalkalmazotti jogviszony létesítésétől 2013. január 3-áig 167 darab olyan büntetőügyet szignált a felperesre, melyben önállóan járt el, illetve további 315 darab, O. C. nevére szignált büntetőügyben kellett a felperesnek intézkednie. Ezekben az ügyekben - többek között - tanú, illetve gyanúsított kihallgatást foganatosított, jelentéseket, feljegyzéseket írt, idézéseket küldött, azaz olyan munkát végzett, amelyet egy hivatásos jogviszonyban foglalkoztatott nyomozó látott el, ugyanakkor a munkaköri leírásában foglalt feladatok közül ténylegesen semmit sem kellett ellátnia.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- [4] A felperes 2013. január 17-én előterjesztett keresetében elsődlegesen helyettesítés, másodlagosan kártérítés, harmadlagosan pedig az alperesi rendeltetésellenes joggyakorlásra tekintettel a 2009. május 1-jétől 2012. december 31-éig terjedő időtartamra a vele azonos feladatokat végző I/III. beosztású nyomozó illetménye alapján számított bruttó 4.498.533 forint, vagy a II/IV. beosztású nyomozó illetménye alapján számított bruttó 3.234.734 forint illetménykülönbözet és késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy az alperes a jogviszonya létesítésétől kezdődően a munkaköri leírásától eltérően nyomozó munkakörben foglalkoztatta, amely átirányításnak, illetve rendeltetésellenes joggyakorlásnak minősült. Hivatkozott arra is, hogy sem a 10/2009.(IV.17.) IRM rendelet 1. számú melléklete, sem a 37/2011.(X.28.) BM rendelet 1. számú melléklete nem tartalmaz „bűnügyi munkát segítő” munkakört a rendőrségnél a közalkalmazottak által ellátható munkakörök között, ezért ilyen munkakörbe még a kinevezés közös megegyezéssel történő módosítása esetén sem lett volna foglalkoztatható. Kinevezéséhez képest jóval nehezebb, komolyabb és felelősségteljesebb munkakörben foglalkoztatták titkárnői illetményért.
- [5] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes költségekben való marasztalását kérte, melyben vitatta a felperes által előadottakat. Állította, hogy a felperes az eredeti munkaköri feladatait látta el, munkája során nem végezhetett kényszerintézkedéseket, nem használhatott kényszerítő eszközöket.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 17.M.267/2013/24. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek elmaradt illetményre tekintettel járó kártérítés címén 3.234.734 forintot és ennek középarányos időtől, 2011. április 15-étől járó késedelmi kamatát, valamint 224.927 forint jogtanácsosi munkadíjat. Megállapította, hogy a munkáltató jogszabálysértően kötelezte a felperest olyan munkakör ellátására, amely hivatásos állományúakkal betöltendő nyomozói munkakör volt. A felperes másodlagos és harmadlagos kereseti követelését tartotta alaposnak,

s megállapította, hogy az alperes anélkül foglalkoztatta őt a munkaköri leírás megváltoztatásával más munkakörben, hogy a kinevező okiratát közös akarattal módosították volna. A felperesnek nyomozói munkát kellett végeznie függetlenül attól, hogy nem foganatosíthatott kényszerintézkedéseket és nem alkalmazhatott kényszerítő eszközöket. Bár munkakörként kifejezetten közalkalmazotti munkakört jelöltek meg, munkaköri leírása azonos volt az olyan alkalmazottak munkaköri leírásával, akik hivatásos állományban nyomozói tevékenységet láttak el, így a munkáltató eljárása sértette a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét is.

- [7] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék kijavított 4.Mf.680.240/2015/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és nettó 112.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte az alperest. Megállapította, hogy a munkáltató nem vitatta azt, hogy a munkaköri leírás módosítását egyoldalúan hajtott végre, s a kinevezési okiratot nem módosította, így eljárása a Kjt. rendelkezéseibe ütközött. A törvényszék kifejtette, hogy önmagában a kényszerintézkedések foganatosításának hiánya nem alapozza meg a kár összegének mérséklését, mivel annak mértékét az alperes nem jelölte meg, illetve azt sem bizonyította, hogy a kényszerintézkedések foganatosítása idején a felperes nem más nyomozói feladatokat látott el. A kényszerintézkedésekre vonatkozóan a jogszabályok nem tartalmaznak külön díjazási tételt, az a munkakör részét képezi, és az illetmény magába foglalja ezen munkaköri feladatok ellátását is.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

- [8] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria azt helyezze hatályon kívül, a felperes keresetét utasítsa el és kötelezze a felperest a perrel kapcsolatban felmerült költségei megfizetésére. Előadta, hogy a munkaköri leírásban általános feladatként határozta meg a felperes számára a rá bízott nyomozások, nyomozási cselekmények teljesítését, azonban előírta számára, hogy nem alkalmazhat a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény VIII. fejezetében szabályozott kényszerintézkedéseket, valamint a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) V. fejezetében szabályozott rendőri intézkedéseket és kényszerítő eszközöket. Mivel a felperes nem volt jogosult egy büntetőügyben minden nyomozási cselekmény elvégzésére, továbbá a nyomozó és főnyomozó beosztáshoz tartozó munkaköri leírásban rögzített feladatok közül nem mindegyik feladatot látta el a peresített időszakban, a jogerős ítélet megalapozatlan.
- [9] Összehasonlítva a felperes és a nyomozó munkaköri leírását megállapítható, hogy a felperesnek nem kellett nyomozati tervet készítenie, nem látott el úgynevezett „K” szolgálatot, nem vett részt sport- és kulturális rendezvények biztosításában, nem készített összefoglaló jelentést.
- [10] Álláspontja szerint a felperes egyetemi végzettségére tekintettel sem volt kötelezően kinevezendő hivatásos állományba.

Kifogásolta, hogy a felperes nem igazolta azt, hogy az általa ellátott munkaköri feladatok csak hivatásos szolgálati viszonyban voltak elláthatóak. Előadta, hogy a rendőrség nyomozó hatóságainak hatásköréről és illetékességéről szóló 25/2013.(VI.24.) BM rendelet 1. §-a alapján megállapítható, hogy a rendőrség a nyomozást általános feladatként látja el. Hivatkozott továbbá arra, hogy a rendőrség hivatásos állományú rendőrökből, kormánytisztviselőkből, közalkalmazottakból, valamint a munka törvénykönyvéről szóló törvény hatálya alá tartozó munkavállalókból állhat. Ebből következően érvelése szerint a nyomozást, mint általános feladatkört nem kizárólag hivatásos személyi állomány tagja látja el, hanem részt vesznek ezen feladat ellátásában közalkalmazottak is. A felperes a munkaköri leírásában meghatározott feladatokat végezte, illetve nem látott el minden, a nyomozó vagy főnyomozói beosztáshoz tartozó feladatot, továbbá nem volt olyan kötelezettsége, amely előírta volna a felperes hivatásos állományú tagként történő foglalkoztatását.

[11] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn, és marasztalja az alperest a felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségekben.

[12] Előadta, hogy a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) rendelkezése szerint csak átirányítás alapján, vagy helyettesítési díj megfizetése mellett végezhetett volna a munkakörébe nem tartozó feladatot is. Munkaköre csak közös megegyezéssel lett volna módosítható, ehhez azonban nem járult hozzá. A kinevezésében szereplő munkakör és az ahhoz kapcsolt munkaköri leírás nem egyezett, így az általa ténylegesen végzett tevékenységet kellett a perben értékelni.

[13] A kinevezésében meghatározott munkakört soha, még jogviszonya létesítésekor sem látta el, s olyan feladatok ellátására kötelezték, amely a 10/2009.(IV.17.) IRM rendelet, illetve 37/2011.(X.28.) BM rendelet alapján nem is látható el közalkalmazotti jogviszonyban. Bár az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv személyi állományában valóban nemcsak hivatásos állományú rendőrök teljesíthetnek szolgálatot, a foglalkoztatási jogviszony meghatározásakor a szolgálat ellátásának körülményeit és a tevékenység jellegét kell figyelembe venni. Az adott munkakört nem az elnevezése, hanem annak tartalma alapján lehet minősíteni, és ahhoz jogkövetkezményeket társítani. A kinevezéséhez képest jóval nehezebb, komolyabb és felelősségteljesebb munkakört látott el titkárnői illetményért, kinevezését pedig a munkáltató egyoldalúan módosította, rendeltetésellenesen gyakorolva jogát. A 37/2011.(X.28.) BM rendelet 1. számú melléklete nevesíti az ügyviteli munkaköröket, s ezek feladatai, képzettségi elvárásai jóval alacsonyabbak, mint a tőle ténylegesen elvárt és általa teljesített munkakör.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [14] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.
- [15] A Pp. 275. § (2) bekezdése szerint a törvényben nevesített kivételektől eltekintve a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A felülvizsgálati kérelem érvelése szerint a jogerős ítélet azért sérti a jogszabályokat, mert a felperes nem volt jogosult minden olyan nyomozási cselekmény elvégzésére, amelyet a perben becsatolt nyomozó és főnyomozó beosztáshoz tartozó munkaköri leírásban rögzített feladatok alapján a hivatásos állományú nyomozók és főnyomozók elláttak, illetve a munkáltatónak lehetősége volt nemcsak hivatásos szolgálati viszonyban, hanem közalkalmazotti jogviszonyban is elláttatni a rendőrség általános feladatát, a nyomozást.
- [16] Helytállóan állította a felülvizsgálati kérelmében az alperes azt, hogy az Rtv. 4/A. § (3) bekezdése szerint az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv személyi állománya nemcsak hivatásos állományú rendőrökből, hanem kormánytisztviselőkből, közalkalmazottakból és munkavállalókból is állhat, s az általános nyomozással kapcsolatos feladatok ellátásában nem kizárólag hivatásos állományú tagok vesznek részt.
- [17] Helytállóan érvelt azonban a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében azzal, hogy a munkáltató nem határozhatja meg önkényesen azt, hogy az egyes feladatait milyen jogviszony keretén belül láttatja el. Ennek eldöntéséhez segítséget nyújt a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) módosításáról szóló 2007. évi LXXIX. törvény 2. §-ához fűzött miniszteri indokolás is. Az kifejti, hogy az alapfeladatok ellátásában minden fegyveres szervnél döntően hivatásos állományúak vesznek részt. A szervek működési feltételeit biztosító funkcionális feladatok (pénzügy, gazdálkodás, személyügy), továbbá az alaptevékenységhez kapcsolódó járulékos feladatokat (technikai, egészségügyi, szociális stb.) végzők köztisztviselők vagy közalkalmazottak lehetnek. A különböző karakterű tevékenységek más-más jogosítványokat, különböző szakmai ismereteket és eltérő felelősségi formákat vonzanak. A törvény egyértelművé teszi, hogy a foglalkoztatási jogviszony meghatározásakor a szolgálat ellátásának körülményeit és a tevékenység jellegét kell figyelembe venni.
- [18] A nyomozói, főnyomozói feladat az alperes alaptevékenységi körébe tartozik, az ilyen feladat ellátására hivatkozással szolgálati viszony keretén belül kerülhet sor, és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény a belügyminiszter ágazat irányításába tartozó egyes szerveknél történő végrehajtásáról szóló 37/2011.(X.28.) BM rendelet 1. számú mellékletében nevesített munkakörök alapján közalkalmazotti jogviszonyban csupán az e munkakörök ellátását segítő tevékenység végzésére létesíthetők.
- [19] A Kjt. 21. § (3) bekezdése a kinevezési okmány kötelező tartalmi elemeként említi a munkakört, a munkaköri leírásról

azonban nem rendelkezik. Az általános bírói gyakorlat szerint a közalkalmazott munkaköre a végzendő munka jellegét, az ellátandó tevékenységet, a konkrét munkafeladatot jelenti. A munkakör azokat a tevékenységeket foglalja magába, amelyeket a közalkalmazott végezni köteles, de ezen belül a konkrét feladatokat a munkáltató határozza meg (BH 1998.52.). A munkaköri leírás a kinevezéssel megállapított munkakör keretei között határozhatja meg a közalkalmazott feladatkörét. A munkaköri leírás módosítása nem érintheti a munkakört, így a kinevezést.

[20] A perbeli esetben kétséget kizáróan megállapítható, hogy bár a felperes kinevezése bűnügyi munkát segítő munkatárs munkakör ellátására szolt, ilyen jellegű tevékenységet nem végzett, s jogviszonya létesítésétől a hivatásos szolgálati viszonyban foglalkoztatott vizsgáló munkakörhöz tartozó feladatokat látta el. A közalkalmazottnak a munkaköri leírásában foglalt feladatok közül azokat a konkrét tevékenységeket kell végeznie, amelyek ellátására a munkáltató utasítást ad számára. Önmagában az a körülmény, hogy a közalkalmazott a munkáltatója felhívása alapján nem végez valamennyi, az adott munkakörhöz tartozó tevékenységet, nem eredményezheti magának a munkakörnek az eltérő minősítését. A perben nem került feltárássra az, hogy a hivatásos szolgálati viszonyban foglalkoztatott vizsgálók tevékenysége mekkora részét képezi a kényszereszközök alkalmazása, kényszerintézkedések foganatosítása.

[21] Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet jogszabálysértés hiányában a felülvizsgált rendelkezések tekintetében a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[22] A pervesztes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati eljárási költségét, míg a felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdése c) pontja alapján megillető személyes illetékmertességre tekintettel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

[23] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2016. június 22.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Sipőczné dr. Tanczos Rita s.k. előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

bíróági ügyintéző